

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 681 din 02.10.2019

Dosar nr: 531/2018

Petiția nr: 4804/26.07.2018

Petenți: Consiliul Județean Harghita, prin președinte

Reclamat: Ministerul Educației Naționale

Obiect: lipsa manualelor școlare specifice de limba română pentru elevii care aparțin minorității maghiare, lipsa noilor programe școlare pentru acești elevi, precum și lipsa unei îmbunătățiri a modalității de evaluare a disciplinei Limba și literatura română la evaluările naționale și examenele de bacalaureat

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul procedural al petenților

1. Consiliul Județean Harghita, prin președinte

2. Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România cu sediul în Miercurea Ciuc, str. Petófi Sándor nr. 4, jud. Harghita

3. Asociația pentru Județul Harghita cu sediul în Miercurea Ciuc, str. Libertății nr. 5, camera 422, jud. Harghita

4.

Numele, sediul și domiciliul procedural al reclamatului

8. Ministerul Educației Naționale cu sediul în str. General Berthelot nr. 26, București

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

9. Petenții reclamă lipsa manualelor școlare specifice de limba română pentru elevii care aparțin minorității maghiare, lipsa noilor programe școlare pentru acești elevi, precum și lipsa unei îmbunătățiri a modalității de evaluare a disciplinei Limba și literatura română la evaluările naționale și examenele de bacalaureat.

III. Citarea părților

10. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților .

11. Părțile au fost citate pentru data de 02.10.2019 la sediul CNCD.

12. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petenților

13. Petenții arată că potrivit art. 46 alin. 1 și 2 din legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, *“În cadrul învățământului preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale, toate disciplinele se studiază în limba maternă, cu excepția disciplinei Limba și literatură română. Disciplina Limba și literatură română se predă pe tot parcursul învățământului preuniversitar după programe școlare și manual elaborate în mod special pentru minoritatea respectivă”*.

Petenții susțin că, deși aceste prevederi legale au intrat în vigoare încă din data de 9 februarie 2011, și creează cadrul legal pentru eliminarea și prevenirea discriminării minorităților naționale în procesul de însușire și de învățare a limbii și literaturii române, Ministerul Educației Naționale nu a oferit soluții, nu a implementat aceste prevederi, disciplina fiind predată elevilor din secțiile cu predare în limba maghiară după manuale și programe utilizate în unitățile de învățământ cu predare în limba română.

Astfel, problema cunoașterii insuficiente a limbii române de către elevii școlilor și secțiilor cu predare în limba maghiară este de notorietate și semnificativă.

În susținerea și completarea afirmațiilor, petenții anexează Studiul efectuat de către Consiliul Județean Harghita în colaborare cu ISJ Harghita și Centrul Județean de resurse și Asistență Educațională, referitor la predarea și învățarea limbii române în școlile și secțiile cu predare în limba maghiară ale județului Harghita, în cadrul căruia au fost chestionați un număr de 833 elevi, un număr de 733 de părinți și un număr de 136 de profesori de limba și literatura română, rezultând un procent foarte mic de persoane care vorbesc foarte bine limba română.

Acest lucru dezavantajează elevii aparținând minorității maghiare la examenul capacitate, de bacalaureat, la admiterea la facultate, șam.

Susținerile Ministerului Educației Naționale

14. Ministerul Educației Naționale invocă excepția necompetenței materiale a Consiliului, în raport de Decizia Curții Constituționale a României nr. 997/2008.

Astfel, reclamatul susține faptul că CNCD nu are competența de a cenzura, din punct de vedere legal, legalitatea actelor cu caracter normativ sau administrativ-normativ.

Pe fond, reclamatul susține că nu suntem în prezența unei situații de discriminare, deoarece nimeni nu beneficiază de un tratament preferențial, legea fiind aplicată tuturor în același mod.

Conform prevederilor din Legea nr. 1/2011, elevii de la școli/secții cu predare în limba maghiară studiază disciplina limba și literatura română pe baza unei programe specifice, pe tot parcursul învățământului preuniversitar.

Având în vedere că elevii maghiari trebuie să învețe această disciplină pe baza unui curriculum coerent, reclamatul susține că aplicarea noilor programe de gimnaziu se face progresiv, începând cu clasa a V a (anul școlar 2017-2018), în deplin consens cu programa pentru clasa a IV-a. În anii școlari viitori, se vor introduce progresiv programele aprobate pentru gimnaziu, urmând ca, după aprobarea noilor planuri-cadru pentru liceu, să se eleaboreze și programele specifice pentru acest nivel de studio, iar studiarea acestora în liceu să se aplice, în logica reformei curricular, începând cu anul școlar 2021-2022.

V. Motivele de fapt și de drept

15. Pe cale de procedură, având în vedere calitatea și interesul acestora în cauză Colegiul director admite cererea de intervenție în nume propriu a următoarelor persoane: Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România, Asociația pentru Județul Harghita,

16. Pe cale de excepție, Colegiul director urmează să respingă excepția necompetenței Consiliului, întrucât Colegiul **nu** este chemat să cenzureze, din punct de vedere legal, un act cu caracter normativ sau administrativ-normativ care este supus controlului de legalitate exercitat de către instanțele de contencios administrativ.

17. În fapt, Colegiul director reține lipsa manualelor școlare adaptate elevilor aparținând minorității maghiare din România. Astfel, acești elevi întâmpină dificultăți la învățarea limbii române, prin urmare, obțin note foarte mici la examenul de capacitate și examenul de bacalaureat.

18. În drept, Colegiul director se raportează la prevederile art. 2 alin 1 și 4 coroborat cu prevederile art. 10 lit h) și art. Art. 11 alin. 1 din OG nr. 137/2000 republicată.

Art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 republicată definește conceptul de discriminare prin care se înțelege "orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice".

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.

De asemenea, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că potrivit jurisprudenței sale, **discriminarea presupune tratarea diferită, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, a unor persoane aflate în situații relativ similare.** Articolul 14 nu interzice ca Statele membre să trateze diferit grupuri de persoane cu scopul de a corecta "inegalități de fapt" între acestea. Într-adevăr, în anumite situații, **eșecul, în sine, de a încerca corectarea inegalităților prin tratament diferit, poate da naștere unei încălcări a Articolului 14.**

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a acceptat că **o politică generală sau o măsură care are un efect disproporționat asupra unui grup particular de persoane poate fi considerată discriminatorie indiferent de faptul că aceasta nu a vizat în mod specific acel grup de persoane.**

Totodată, Colegiul director se raportează la art. 32 din Constituția României, care dispune că "Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și cel profesional, prin învățământul superior și prin alte forme de instruire și de perfecționare" și de art. 26 paragraful 1 din Declarația Universală, care dispune că " Orice persoană are dreptul la educație, care trebuie să fie gratuită cel puțin în privința învățământului elementar și de bază, că învățământul elementar este obligatoriu...".

16. În speța dedusă soluționării, Colegiul director reține că discriminarea constă în îngreunarea procesului de învățare a limbii române de către elevii români aparținând minorității maghiare, rezultând astfel note foarte mici la notarea acestora la examenul de capacitate ori bacalaureat. Colegiul director reține că această situație persistă în timp, elevii lovindu-se de această problemă în fiecare an școlar. Prin schimbările politice survenite și plasarea vinii pe un Guvern sau altul, elevii aparținând minorității maghiare sunt cei care au de suferit din lipsa manualelor adaptate. Colegiul director ia act de Studiul efectuat de către Consiliul Județean Harghita în colaborare cu ISJ Harghita și Centrul Județean de resurse și Asistență Educațională, referitor la predarea și învățarea limbii române în școlile și secțiile cu predare în limba maghiară ale județului Harghita, în cadrul căruia au fost chestionați un număr de 833 elevi, un număr de 733 de părinți și un număr de 136 de profesori de limba și literatura română, rezultând un procent foarte mic de persoane care vorbesc foarte bine limba română.

Având în vedere cele prezentate mai sus, indiferent din vina cui s-a creat, Colegiul director constată că situația existentă dezavantajează elevii aparținând minorităților naționale, întrucât aceștia nu beneficiază la începerea anului școlar de manualele la care sunt îndreptățiți, potrivit legii.

Prin fapta sa, Ministerul Educației Naționale a încălcat dreptul la educație în condiții de egalitate a elevilor români aparținând minorității maghiare.

Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director constată că prin neadaptarea manualelor școlare pentru elevii aparținând minorității maghiare se încalcă prevederile art. 2 alin 1 și 4 coroborat cu prevederile art. 10 lit h) și art. Art. 11 alin. 1 din OG nr. 137/2000 republicată.

Colegiul director aplică sancțiunea cu amendă contravențională Ministerului Educației Naționale, prin reprezentant legal.

Colegiul director stabilește un termen de 6 luni în care Ministerul Educației Naționale va înlătura fapta de discriminare mai sus constatată. În caz contrar, Colegiul director va relua analiza prezentei cauze.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sisizate intră sub incidența art. 2 alin 1 și 4 coroborat cu prevederile art. 10 lit h) și art. Art. 11 alin. 1 din OG nr. 137/2000 republicată.
2. Sancționarea Ministerului Educației Naționale, prin ministru, din str. General Berthelot nr. 26, București, cu amendă contravențională în valoare de 2000 lei, potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. Dispune monitorizarea cauzei, stabilește un termen de 6 luni pentru înlăturarea faptei de discriminare.
4. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda contravențională se va plăti la Agenția Națională de Administrare Fiscală, conform Ordonanței nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

HALLER ISTVAN –Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

JURA CRISTIANA - Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Data redactării:03.02.2020

Redactat și motivat: Asztalos Csaba Ferenc

Angelica Paraschiv Gergely

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.